

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
PKA
W 2022 ROKU

20^{lecie}

REDAKCJA:

Natalia Nyt
dr Anna Sikora

Warszawa 2023

Spis treści

Wstęp	4
2022 w liczbach	5
Szkolnictwo wyższe w Polsce	7
Uwarunkowania prawne	12
Procedura oceny programowej	13
Oceny programowe	17
Ewaluacja procesu oceny programowej	22
Wnioski o pozwolenie na utworzenie studiów	25
Wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy	27
Rada Programowa PKA	28
Działalność analityczno-badawcza	29
Działalność szkoleniowa	30
Jubileusz 20-lecia PKA	32
Współpraca krajowa i zagraniczna	41
Biuro PKA	43
Spis tabel, rysunków	45

Niniejsza publikacja stanowi podsumowanie prac Polskiej Komisji Akredytacyjnej w roku 2022, a zarazem wypełnia jedno z ustawowych zadań Komisji, którym jest prowadzenie działalności analitycznej, szkoleniowej oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia (art. 258 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce).

Jesteśmy świadomi, że działalność analityczna ma największą wartość wówczas, gdy z jej wynikami może zapoznać się jak najszersze grono zainteresowanych. Dlatego też rezultaty naszych analiz oraz dane statystyczne, które stały się punktem ich wyjścia, prezentujemy regularnie w rocznych i kadencyjnych sprawozdaniach z działalności Komisji.

Opracowanie przeprowadzi Państwa przez zagadnienia związane ze zmianami w Statucie PKA wprowadzonymi na podstawie uchwały nr 1/2022 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 lutego 2022 r., założenia nowej koncepcji ewaluacji procesu oceny programowej czy też zapozna z intencją powołania Rady Programowej PKA i zaprezentuje pierwsze efekty jej działań.

Sprawozdanie – oprócz tego, że zawiera opis obowiązującej procedury (wypracowanej na mocy uchwały nr 67/2019 Prezydium PKA z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm i uchwały nr 845/2022 w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej w roku akademickim 2022/2023), wyniki ocen programowych, koncentruje się również na wynikach opiniowania, rozpatrzonych w roku, wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów. Nie mogło w nim także zabraknąć informacji o współpracy Komisji z partnerami krajowymi i zagranicznymi, wynikach prowadzonych badań i analiz, jak i bieżącej działalności Biura PKA.

Tegoroczne sprawozdanie jest tym bardziej szczególne, ponieważ dotyczy roku, w którym Polska Komisja Akredytacyjna obchodziła 20-lecie swojego istnienia. Chcąc odpowiednio uczcić jubileusz, w roku 2022 zaplanowano szereg wydarzeń, które miały przybliżyć historię PKA, jak również stały się przyczynkiem do rozważań na temat jej przyszłości.

Żywimy nadzieję, że publikacja spełni Państwa oczekiwania i będzie impulsem do dalszego budowania kultury jakości kształcenia w Polsce.

2022

w liczbach

101

członków PKA*

614

ekspertów
merytorycznych

121

ekspertów
pracodawców

100

ekspertów
studenckich

32

ekspertów
międzynarodowych

61

sekretarzy zespołów
oceniających

22

posiedzenia
Prezydium PKA

399

przeprowadzonych
wizytacji

432

wydane oceny
programowe

411

ocenionych
wniosków

128

wniosków
o ponowne
rozpatrzenie
sprawy

Szkolnictwo wyższe w Polsce

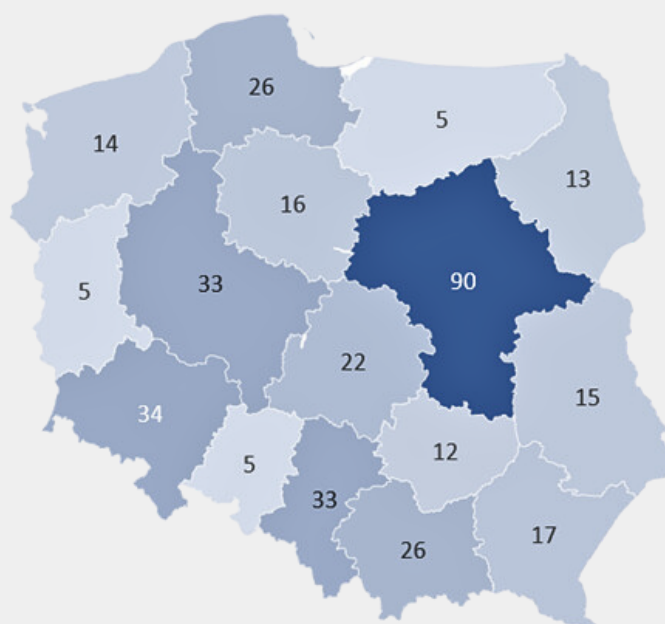
Zgodnie z danymi zawartymi w zintegrowanym systemie informacji o nauce polskiej i szkolnictwie wyższym POL-on, system szkolnictwa wyższego w Polsce (stan na grudzień 2022 r.), obejmuje 364 szkoły wyższe, w tym 131 to uczelnie publiczne, 216 uczelnie niepubliczne założone przez osoby fizyczne lub prawne inne niż jednostki

państwowe i samorządowe, a 17 to uczelnie administrowane przez kościoły i wspólnoty wyznaniowe na podstawie regulacji o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz regulacji dotyczących stosunku państwa do innych kościołów i wspólnot wyznaniowych.

Tabela 1. Struktura systemu szkolnictwa wyższego w Polsce według POL-on (stan na grudzień 2022)

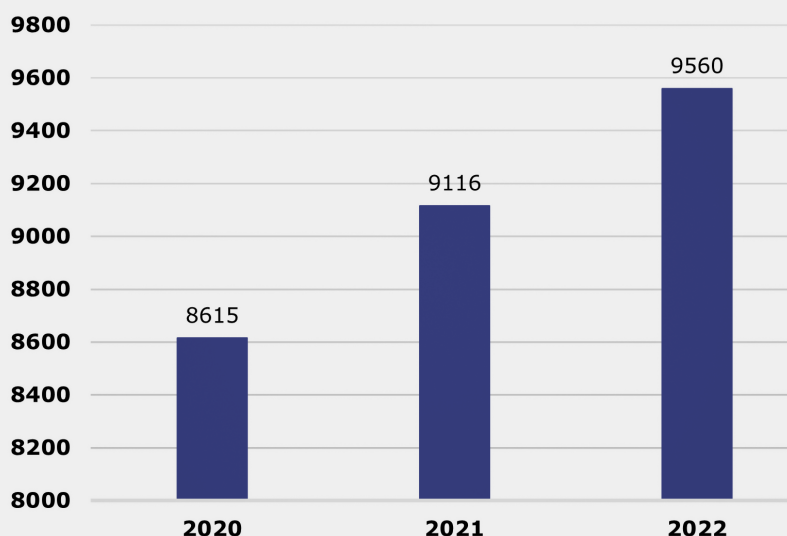
Uczelnie publiczne	Uczelnie niepubliczne	Uczelnie kościelne	Uczelnie akademickie	Uczelnie zawodowe	Razem
131	216	17	135	229	364

W roku 2022 najwięcej uczelni znajdowało się w województwie mazowieckim. Najmniej natomiast zlokalizowanych było w województwach: opolskim, lubuskim i warmińsko-mazurskim. Rozkład uczelni na terenie Polski pokazuje rysunek 1.

Rysunek 1. Rozkład uczelni na terenie Polski (na podstawie POL-on)

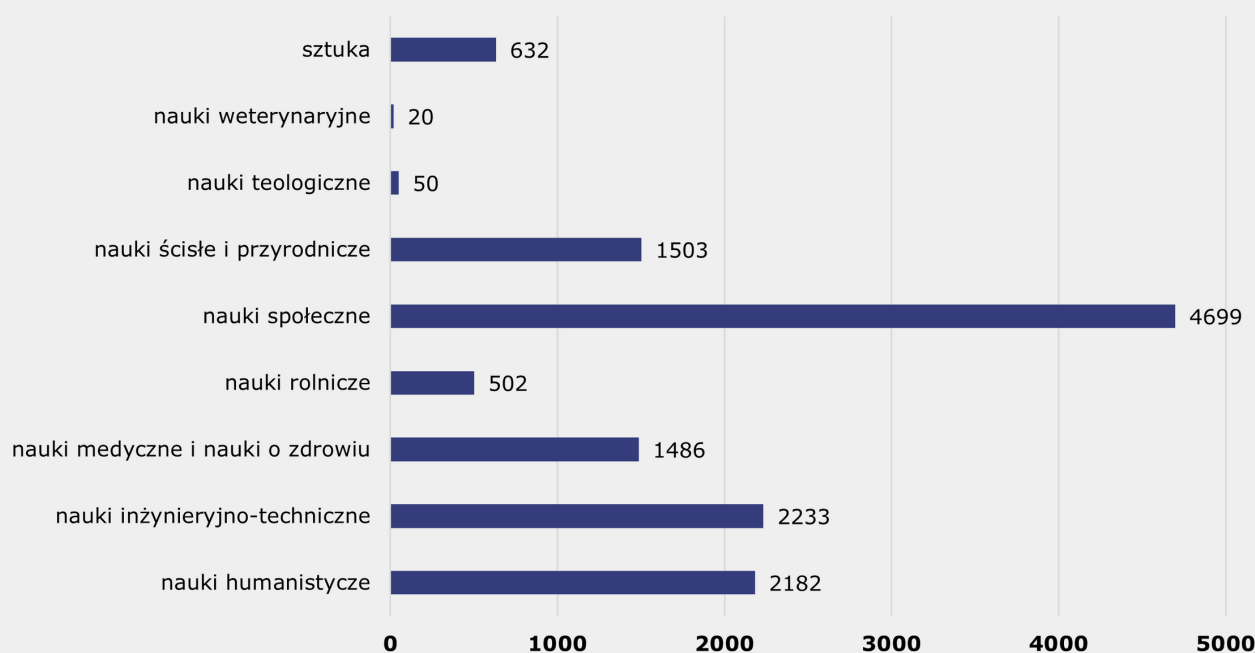
W 2022 studenci roku mogli kształcić się na ponad 9500 kierunkach studiów. W ciągu ostatnich trzech lat liczba prowadzonych kierunków wzrastała w każdym roku o około 500. Wzrost liczby kierunków przedstawiono na rysunku 2:

Rysunek 2. Wzrost liczby kierunków w latach 2020-2022. Źródło: Raporty GUS: POL-on (grudzień 2022)

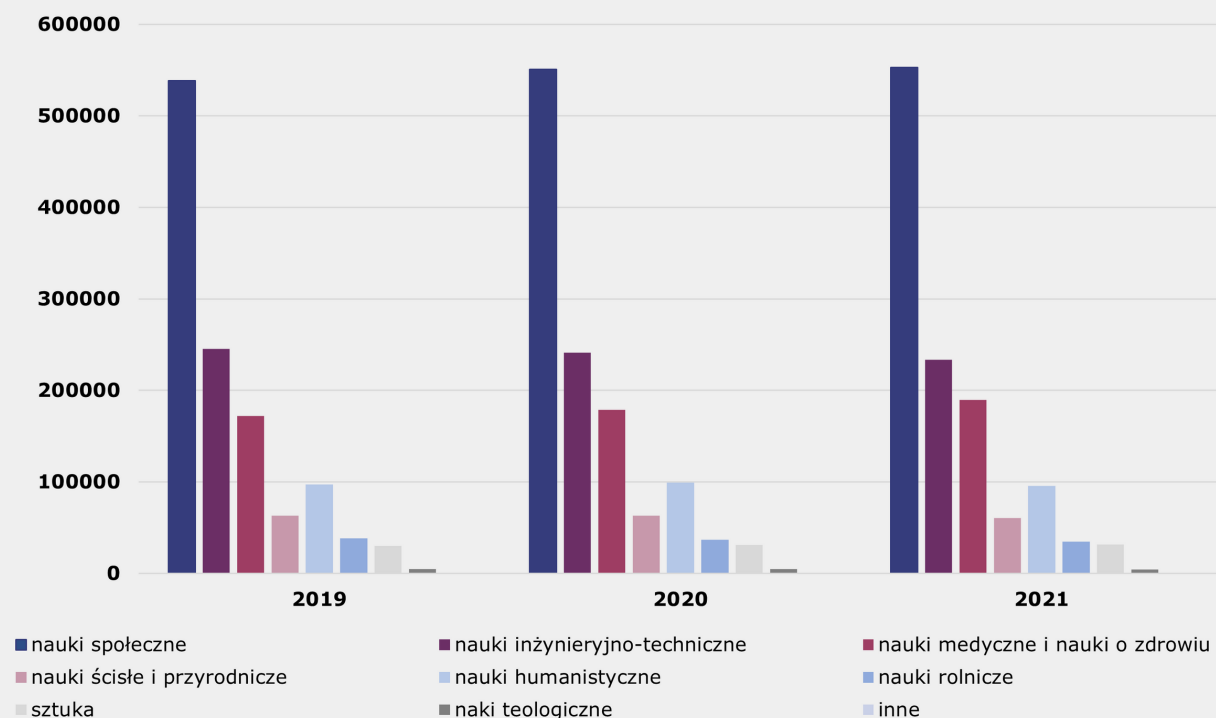
Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce kierunek studiów może być przypisany do co najmniej jednej dyscypliny (art. 53 ust. 1). Znaczna większość kierunków jest przypisana do dziedziny nauk społecznych. Najmniej do dziedziny nauk weterynaryjnych –

20. Poniżej, na rysunku 3 przedstawiono przyporządkowanie kierunków do dziedzin nauki. Warto zwrócić uwagę na dość dużą liczbę kierunków interdyscyplinarnych, które są przypisane do więcej niż jednej dyscypliny.

Rysunek 3. Przyporządkowanie kierunków do dziedzin nauki. Źródło: Raporty GUS: POL-on (grudzień 2022)

Liczbę studentów studiujących na do poszczególnych dyscyplin przedstawia rysunek 4:

Rysunek 4. Liczba studentów z podziałem na dyscypliny. Źródło: Raporty GUS: POL-on (grudzień 2022)

W roku akademickim 2021/2022 ogólna liczba studentów wyniosła 1 218 166. Dane opracowane przez MEiN wskazują, że na I rok studiów w roku akademickim 2021/2022, według stanu

na dzień 1 października 2021 r., przyjęto ogółem 428 302 osoby. Dane rekrutacyjne na rok 2021/2022 przedstawia poniższa tabela nr 2:

	studia I stopnia i jednolite studia magisterskie	studia II stopnia
Uczelnie publiczne	213 865 osób	76 021 osób
Uczelnie niepubliczne	105 510 osób	32 906 osób
Ogółem	319 375 osób	108 927 osób

Tabela 2. Dane rekrutacyjne na rok 2021/2022. Źródło: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/informacja-o-wynikach-rekrutacji-na-studia-na-rok-akademicki-20212022-w-uczelniach-nadzorowanych-przez-ministra-edukacji-i-nauki>

Jak pokazują wyniki rekrutacji, najpopularniejszymi kierunkami studiów na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich były:

- informatyka (36 026 kandydatów),
- psychologia (35 264 kandydatów),
- zarządzanie (29 272 kandydatów),
- kierunek lekarski (21 620 kandydatów).

Popularność poszczególnych typów uczelni publicznych w rekrutacji na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich (w przeliczeniu na jedno miejsce) prezentuje poniższa tabela:

Typ uczelni	Liczba kandydatów na jedno miejsce
uczelnie techniczne	4,3
uniwersytety	3,8
uczelnie ekonomiczne	3,4
uczelnie rolnicze/przyrodnicze	2,9
uczelnie wychowania fizycznego	2,8
uczelnie pedagogiczne	2,7
uczelnie teologiczne	1,6
uczelnie zawodowe	1,4

Tabela 3. Popularność poszczególnych typów uczelni publicznych w rekrutacji 2021/2022. Źródło: Raporty GUS: POL-on (grudzień 2022)

Wspomnieć należy, że w ostatnich latach zauważalne jest pozytywne zjawisko, jakim jest wzrost liczby studentów przyjeżdżających do Polski z zagranicy. Począwszy od roku akademickiego 2000/2001, kiedy liczba studentów zagranicznych w Polsce

wynosiła 7308, można zaobserwować ogromny wzrost ich liczby, sięgający 85897 w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022. Odpowiednie dane w tym zakresie zebrano w tabeli nr 4:

Rok akademicki	Liczba studentów - obcokrajowców
2001/2002	7 380
2002/2003	7 608
2003/2004	8 106
2004/2005	8 829
2005/2006	10 092
2006/2007	11 752
2007/2008	13 695
2008/2009	15 862
2009/2010	17 000
2010/2011	21 474
2011/2012	24 253
2012/2013	29 172
2013/2014	35 983
2014/2015	46 101
2015/2016	57 119
2016/2017	62 434
2017/2018	71 695
2018/2019	78 117
2019/2020	78 374
2020/2021	82 562
2021/2022	85 897

Tabela 4. Przyrost liczby studentów przyjeżdżających do Polski z zagranicy. Źródło: Raporty GUS: POL-on (grudzień 20

Co więcej, dane te nie uwzględniają studentów z Ukrainy, którzy przyjechali do Polski w następstwie agresji wobec Ukrainy ze strony Federacji Rosyjskiej. Rozpoczęta w dniu 24 lutego 2022 r. inwazja na Ukrainę przełożyła się na podjęcie określonych działań, również w obszarze szkolnictwa wyższego. Prezydium PKA podczas posiedzenia w dniu 24 lutego 2022 r. wyraziło głębokie poruszenie dramatyczną sytuacją na Ukrainie. Członkowie Prezydium Komisji zapewnili o pełnej solidarności z narodem ukraińskim, a w szczególności z całą społecznością akademicką. W obliczu tej sytuacji Polska Komisja Akredytacyjna wsparła podjętą przez Ministra Edukacji i Nauki inicjatywę pomocy ukraińskim studentom. W oświadczeniu Przewodniczącego PKA wystosowanym

w dniu 27 lutego 2022 r. zapewnił on, że Komisja w ramach swojej określonej ustawowo działalności będzie uwzględniała wszystkie nowe, związane z istniejącą sytuacją geopolityczną, wyzwania stojące przed szkolnictwem wyższym, a w szczególności będzie popierała działania władz polskich uczelni, które będą mogły się przyczynić do kontynuacji lub rozpoczęcia studiów wyższych na polskich uczelniach przez obywateli Ukrainy. Polska Komisja Akredytacyjna zapewniła także o dążeniu do zapewnienia Ukraińskiej Narodowej Agencji Zapewniania Jakości Szkolnictwa Wyższego (NAQA) wsparcia w kontynuowaniu jej strategicznych celów, jakimi są rozwijanie kultury zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym.

Uwarunkowania prawne

Istotnym z punktu widzenia działalności PKA w roku 2022 było podjęcie uchwały nr 1/2022 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie zmiany uchwały PKA nr 4/2028 z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wśród wprowadzonych zmian znalazły się m.in. zapisy dot. powoływania spośród ekspertów wskazanych przez pracodawców lub reprezentujących ich organizacje, zespołu ekspertów wskazanych przez pracodawców lub reprezentujące ich organizacje do spraw recenzowania wniosków,

wskazywania jego przewodniczącego oraz określania zakresu kompetencji tego zespołu (§ 7), powołania do składu Prezydium PKA przedstawiciela pracodawców, wybranego przez członków Komisji zgłoszonych przez organizacje pracodawców spośród swego grona (§ 9), wprowadzenia nowych kompetencji Prezydium PKA w postaci możliwości formułowania stanowisk interpretacyjnych oraz ustalania polityki jakości Komisji oraz określania obszarów działania, struktury i zadań systemu zarządzania jakością w Komisji (§ 9), możliwości powołania przez Przewodniczącego PKA Rady do spraw jakości funkcjonowania Polskiej Komisji Akredytacyjnej, do której zadań może należeć w szczególności

czuwanie nad jakością raportów zespołów oceniających, ocena jakości pracy członków Komisji i ekspertów; przygotowywanie projektów stanowisk interpretacyjnych (§ 11a); określenia zadań przewodniczących Zespołów, zespołu do spraw kształcenia nauczycieli i zespołu odwoławczego, które wzmacniają przewodniczących ww. zespołów w zakresie egzekwowania odpowiedzialności członków i ekspertów Komisji za terminowość i jakość pracy (§ 12) oraz nałożenia na przewodniczących Zespołów, zespołu do spraw kształcenia nauczycieli oraz zespołu odwoławczego obowiązku czuwania na równomiernym obciążaniem pracą członków i ekspertów Komisji (§ 16),

kwestii bieżącej i okresowej oceny jakości pracy członków i ekspertów Komisji, jak również osób pełniących funkcję sekretarza w zespole oceniającym (§ 15a), warunków odstąpienia od przeprowadzenia oceny programowej kierunku wyznaczonego do oceny w danym roku akademickim (§ 17) czy rozróżnienia dwóch kategorii pozytywnej oceny programowej, pierwszej o charakterze pełnym „na okres do 6 lat” i drugiej o charakterze warunkowym „na okres do 2 lat” (§ 20).

Tekst ujednolicony Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniający wprowadzone zmiany dostępny jest pod tym [linkiem](#).

Procedura oceny programowej

Opracowana przez PKA zdalna procedura postępowania oceniającego, która powstała w związku z obowiązującym w Polsce stanem epidemii i wynikającą z niego niemożnością przeprowadzania wizytacji w formie tradycyjnej, zakładającej osobistą obecność członków zespołu oceniającego w siedzibie uczelni, została wdrożona od 1 października 2020 r. uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej określiła, że opiera się na założeniu, że wszystkie czynności związane z oceną wykonywane są z wykorzystaniem aplikacji Microsoft 365: MS Teams, MS SharePoint i MS Outlook (na potrzeby każdej wizytacji zakłada się oddzielny kanał w aplikacji MS Teams, każdy członek zespołu oceniającego otrzymuje zaś indywidualny adres mailowy w domenie pka.edu.pl).

W dniu 14 września 2022 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej podjęło uchwałę nr 845/2022 w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej w roku akademickim 2022/2023, w myśl której w terminie do 31 marca 2023 r. Polska Komisja Akredytacyjna będzie przeprowadzać wizytacje w formie zdalnej, bez obecności członków zespołu oceniającego w uczelni (wizytacja zdalna), z zastrzeżeniem:

a) w przypadku ocen programowych przeprowadzanych na wniosek Ministra Edukacji i Nauki, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 2 Statutu, wizytacja będzie przeprowadzana w formie stacjonarnej,

b) na uzasadniony wniosek Zespołu, o którym mowa w § 3 pkt 1 i 2 Statutu, poparty przesłankami zgłoszonymi przez członków Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli do przeprowadzenia oceny programowej

w formie stacjonarnej, Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej może postanowić o przeprowadzeniu wizytacji w formie stacjonarnej,

c) na uzasadniony wniosek Zespołu, o którym mowa w § 3 pkt 1 i 2 Statutu, poparty przesłankami zgłoszonymi przez uczelnię, Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej może postanowić o przeprowadzeniu wizytacji w formie stacjonarnej.

Wynikiem wprowadzania powyższej uchwały było przeprowadzenie w IV kwartale 2022 roku 23 wizytacji w formie stacjonarnej.

Różnice w procedurze postępowania oceniającego w przypadku oceny programowej przeprowadzanej zdalnie i stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość przedstawia poniższa tabela nr 5:

	wizytacja zdalna	wizytacja stacjonarna z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość
Spotkanie zespołu przed wizytacją	W formie zdalnej w dzień poprzedzający wizytację	W formie zdalnej 3 dni przed wizytacją
Spotkanie z zespołem przygotowującym raport samooceny	Maksymalnie 10 osób	Maksymalnie 20 osób
Spotkanie ze studentami, Samorządem Studenckim oraz przedstawicielami studenckiego ruchu naukowego	Maksymalnie 10 osób	Maksymalnie 20 osób

Spotkanie z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego	Maksymalnie 10 osób	Maksymalnie 20 osób; na prośbę uczelni Przewodniczący zespołu oceniającego może wyrazić zgodę na organizację spotkania w formie zdalnej. W takim przypadku uczelnia organizuje oraz zapewnia odpowiednia narzędzia komunikowania się na odległość.
Spotkanie z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Maksymalnie 10 osób	Maksymalnie 20 osób
Hospitacja zajęć dydaktycznych	Możliwy okres hospitacji zajęć to czas wizytacji oraz 7 dni przed jej rozpoczęciem i 7 dni po jej zakończeniu.	W trakcie wizytacji na uczelni.

Tabela 5. Różnice w procedurze postępowania oceniającego. Źródło: Opracowanie własne BPKA

Ponadto, uczelnia powinna zapewnić zespołowi oceniającemu bezpieczne i komfortowe warunki pracy z uwzględnieniem pomieszczenia:

- zapewniającego możliwość pracy zespołu oceniającego (zamykana na klucz, w warunkach umożliwiających zachowanie poufności podczas pracy na komputerze);
- umożliwiającego organizowanie spotkań zespołu oceniającego z 20 osobami wskazanymi z ramienia uczelni;
- zapewniającego odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne, w tym m.in. zabezpieczony dostęp do sieci Internet, możliwość

podłączenia sprzętu komputerowego do gniazd elektrycznych dla całego zespołu oceniającego. Poprzez zabezpieczony dostęp do sieci Internet rozumie się połączenie z wykorzystaniem kabla sieciowego albo poprzez wydzielone pasmo Wi-Fi zabezpieczone hasłem - co najmniej 9 znaków, duże, małe litery, liczby, znaki specjalne, bez używania oczywistych słów, np. "Chemia1!", chronione przez bezpieczny protokół szyfrowania. Oprogramowanie routera musi być zaktualizowane a udostępniony sprzęt komputerowy musi mieć odpowiednie zabezpieczenie antywirusowe;

- wyposażonego w sprzęt umożliwiający przeprowadzenie wideokonferencji (w przypadku organizacji spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego w formie zdalnej).

W przypadku organizacji wideokonferencji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego lub udziału członków zespołu oceniającego w hospitacji zajęć zdalnych, uczelnia zapewnia odpowiednie narzędzia komunikowania się na odległość, oprogramowanie lub niezbędny sprzęt.

Polska Komisja Akredytacyjna nie ponosi odpowiedzialności za naruszenia środków bezpieczeństwa danych osobowych, w tym nieuprawniony dostęp do spotkania, oraz wszelkie naruszenia prawa związane z przetwarzaniem wizerunku oraz obowiązki informacyjne wobec osób, których dane dotyczą. Zakazuje się nagrywania wideokonferencji oraz zajęć podlegających hospitacji zarówno przez uczelnie, jak i członków zespołu oceniającego.

Procedura oceny programowej:

Polska Komisja Akredytacyjna udostępnia zbiór często zadawanych pytań tzw. FAQ, dotyczący oceny programowej przeprowadzanej w formie zdalnej. Podstawę niniejszego opracowania stanowią pytania, które zostały sformułowane przez uczestników webinarów. Szkolenia skierowane do przedstawicieli uczelni były poświęcone omówieniu procedury zdalnej oceny programowej.

Katalog pytań dotyczy zarówno działań prowadzonych przed wizytacją (m.in. przygotowanie raportu samooceny, zadania koordynatora wizytacji z ramienia uczelni, przygotowanie wytypowanych prac etapowych oraz dyplomowych), w jej trakcie (m.in. przygotowanie hospitacji zajęć, organizacja zdalnych spotkań poszczególnych grup z zespołem oceniającym, prezentacja infrastruktury), jak i następujących po przeprowadzonej wizytacji na danym kierunku studiów.

FAQ:

Oceny programowe

Tabela 6. Liczba ocen programowych przeprowadzonych w 2022 roku. Źródło: Opracowanie własne BPKA

Oceny pozytywne	Oceny pozytywne z okresem obowiązywania do 2 lat	Oceny negatywne	Odstąpienia od przeprowadzania ocen/umorzenia
321	65	11	35

W 2022 r. odbyły się 22 posiedzenia Prezydium PKA, w czasie których podjęto 971 uchwał (w tym 128 w ramach postępowania odwoławczego): 455 (46,9%), w tym 23 w ramach postępowania odwoławczego, dotyczyło ocen programowych, a 516 (53,1%), w tym 105 w ramach postępowania odwoławczego – wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Ponieważ szczegółowe dane statystyczne dotyczące wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów oraz wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy (odwołań) zawierają inne rozdziały niniejszej publikacji, w tej części przedstawione zostaną jedynie wyniki ocen programowych.

W 2022 r. zakończono 432 postępowania oceniałące. W 321 przypadkach (74,3%) Prezydium PKA wydało ocenę pozytywną, w 65 (15%) – pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, w 11 (2,5%) – negatywną, a w wypadku 35 kierunków (8,1%) zdecydowało o odstąpieniu od dokonania oceny lub umorzenia postępowania. Podstawą formułowania ocen był statut PKA stanowiący załącznik do uchwały PKA nr 4/2018 z 13 grudnia 2018 r. Najwięcej ocen programowych zostało przeprowadzonych w ramach I zespołu nauk społecznych – 94 (23,7%) i zespołu nauk inżynieryjno-technicznych – 73 (18,4%), najmniej – 21 (5,3%) – w ramach zespołu nauk rolniczych. Wyniki ocen programowych w 2022 r. przedstawia tabela 7:

Tabela 7. Struktura ocen programowych przeprowadzonych w 2022 roku. Źródło: Opracowanie własne BPKA

	Oceny pozytywne	Oceny pozytywne z okresem obowiązywania do 2 lat	Oceny negatywne	Razem
Zespół nauk humanistycznych i nauk teologicznych	22	11	4	37
Zespół nauk inżynieryjno- technicznych	66	5	2	73
Zespół nauk medycznych i nauk o zdrowiu	42	10	1	53
Zespół nauk ściślych i przyrodniczych	25	3	0	28
Zespół nauk rolniczych	18	3	0	21
I zespół nauk społecznych	74	20	0	94
II zespół nauk społecznych	47	11	3	61
Zespół sztuki	27	2	1	30
Zespół kształcenia nauczycieli	-	-	-	-
Razem	321	65	11	397

Baza ocenionych kierunków:

Polska Komisja Akredytacyjna wyrażając dbałość o jak najwyższą jakość kształcenia przyznaje certyfikaty doskonałości kształcenia. Procedura ta odbywa się z poszanowaniem art. 250 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, § 4 ust. 14 i § 9 ust. 3 pkt 10 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz załącznika nr 4 do Statutu. Wnioski o wyróżnienie kierunku certyfikatem składają przewodniczący zespołów działających w ramach dziedzin nauki i dziedziny sztuki, kierując się rekomendacją (wraz z uzasadnieniem) zawartą w opinii zespołu.

Na mocy uchwały nr 118/2023 z dnia 23 lutego 2023 r. Prezydium PKA wyróżniło kierunki charakteryzujące się wysoką jakością kształcenia, przyznając każdemu z nich Certyfikat Doskonałości Kształcenia w jednej z czterech kategorii: Doskonały kierunek – doskonałość w kształceniu, Zawsze dla studenta – doskonałość we wsparciu rozwoju studentów, Otwarty na świat – doskonałość we współpracy międzynarodowej, Partner dla rozwoju – doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Listę kierunków, które otrzymały certyfikat na mocy uchwały zawiera tabela 8 (uchwałę podjęto wprawdzie w 2023 r., lecz postępowania oceniające dotyczące kierunków studiów przeprowadzono już w okresie, który obejmuje publikacja):

Tabela 8. Kierunki wyróżnione certyfikatem na mocy uchwały nr 118/2023 z dnia 23 lutego 2023 r.

DOSKONAŁY KIERUNEK - DOSKONAŁOŚĆ W KSZTAŁCENIU		
1.	chemia	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
2.	geografia	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
3.	matematyka	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
4.	realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia	Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi
5.	kryptologia i cyberbezpieczeństwo	Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie
6.	architektura	Politechnika Śląska w Gliwicach
7.	inżynieria biomedyczna	Politechnika Śląska w Gliwicach
8.	metody ilościowe w ekonomii i systemy informacyjne	Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
9.	dietetyka	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
10.	hipologia i jeździectwo	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
11.	technologia żywności i żywienie człowieka	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
ZAWSZE DLA STUDENTA - DOSKONAŁOŚĆ WE WSPARCIU ROZWOJU STUDENTÓW		
1.	edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
2.	informatyka	Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie im. Jarosława Dąbrowskiego

Tabela 8. Kierunki wyróżnione certyfikatem na mocy uchwały nr 118/2023 z dnia 23 lutego 2023 r.

OTWARTY NA ŚWIAT - DOSKONAŁOŚĆ WE WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ		
1.	grafika	Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu
2.	międzynarodowe stosunki gospodarcze	Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
3.	międzynarodowe stosunki gospodarcze	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
4.	bezpieczeństwo wewnętrzne	Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni
PARTNER DLA ROZWOJU - DOSKONAŁOŚĆ WE WSPÓŁPRACY Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM		
1.	edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	Filia w Białymstoku Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie
2.	wzornictwo	Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
3.	mechanika i budowa maszyn	Politechnika Lubelska
4.	informatyka i ekonometria	Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że wyżej wymienione kierunki studiów otrzymały pozytywną ocenę programową na 6 lat popartą dobrymi praktykami w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowanymi, regularnymi osiągnięciami studentów i absolwentów.

Z uwagi na organizację XI Forum Jakości PKA w dniu 27.10.2022 r. (o wydarzeniu szerzej w dalszej części publikacji), które zgromadziło około 250 przedstawicieli wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych

i zewnętrznych Komisji, stało się ono doskonałą okazją do wręczenia Certyfikatów Doskonałości Kształcenia poprzedniej edycji, które zostały przyznane uchwałą nr 89/2022 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 10 lutego 2022 r. Przedstawiciele Uczelni, prowadzących wyróżnione kierunki studiów odebrali z rąk Przewodniczącego PKA certyfikaty, będące potwierdzeniem wysokiej jakości kształcenia, a także wdrażania skutecznych, innowacyjnych oraz godnych naśladowania rozwiązań sprzyjających podnoszeniu jakości kształcenia.

Ewaluacja procesu oceny programowej

Polska Komisja Akredytacyjna od początku swojej działalności przywiązuje szczególną uwagę do partnerskiego dialogu z interesariuszami. Jednym z jego podstawowych elementów jest funkcjonowanie oraz doskonalenie mechanizmu służącego trwałemu i uporządkowanemu pozyskiwaniu przez Komisję informacji zwrotnych. W ramach tych działań m.in. od 2012 roku Komisja zrealizowała wśród uczelni proces ankietyzacji dotyczący każdej oceny programowej, a do 2016 roku również każdej oceny instytucjonalnej.

Doceniając znaczenie i możliwości stwarzane przez nowoczesne formy komunikacji, a także uwzględniając potrzebę dalszego wspierania procesów doskonalenia przez dialog z interesariuszami, Polska Komisja Akredytacyjna zaprojektowała nową formułę badania służącego ewaluacji procesu przeprowadzania ocen programowych.

Począwszy od kwietnia 2022 roku Polska Komisja Akredytacyjna wdrożyła nową koncepcję badania, w którym biorą udział wszyscy uczestnicy procesu oceny programowej:

Ankieta
dla uczelni

Ankieta dla członków,
ekspertów i sekretarzy
zespołów oceniających
na początku oraz na
końcu danej kadencji
Komisji

Ankieta dla
sekretarzy
zespołów
oceniających

Ankieta dla
członków
zespołów
oceniających

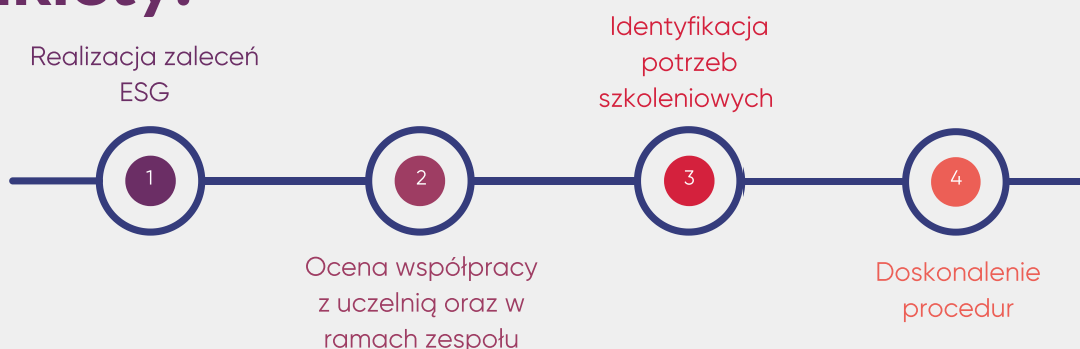
Przyjęta koncepcja metodologiczna zakłada przeprowadzenie ankiety internetowej. W ramach badania zaprojektowano cztery elektroniczne kwestionariusze ankietowe, które są przekazywane poszczególnym grupom respondentów wraz z informacją o celu badania. Kwestionariusz ankiety dla uczelni, a także kwestionariusz ankiety dla członków, ekspertów i sekretarzy zespołów oceniających wypełniany na początku i na końcu kadencji, ma charakter anonimowy – zastosowane narzędzie, w postaci internetowej aplikacji Microsoft Forms, nie pozwoli na identyfikację respondentów. W przypadku uczelni, w których PKA przeprowadziła wizytację, w ankiecie mogą wziąć udział wszystkie zainteresowane oraz zaangażowane w proces oceny programowej osoby. Kwestionariusze ankiety dla członków i ekspertów, a także sekretarzy zespołu oceniającego nie są anonimowe i są przeprowadzane po każdym postępowaniu.

Ewaluacja procesu oceny
programowej – założenia
nowej koncepcji badawczej

Dzięki nowej koncepcji badania ewaluacyjnego oceny programowej ujawniono niezwykle zaangażowanie, pasję i determinację osób, które są zaangażowane w procesy związane z doskonaleniem jakości kształcenia. Ich oddanie i poświęcenie, zwykle nawet kosztem życia prywatnego, przyczyniają się do dobra społecznego, ponieważ zdają sobie sprawę z tego, że jakość edukacji ma wpływ na rozwój kapitału ludzkiego, intelektualnego i społecznego w naszym kraju. Dlatego należy podkreślić, że głównym wnioskiem, płynącym zarówno z przeprowadzonego badania, jak i z poprzednich badań prowadzonych przez PKA, jest ogromne zaangażowanie ludzi związanych z procesem oceny i doskonalenia jakości kształcenia. Zarówno przedstawiciele uczelni, jak i członkowie, eksperci i sekretarze zespołów oceniających PKA, odgrywają kluczową rolę w realizacji misji i celów Komisji z profesjonalizmem, jakością i efektywnością. Dzięki ich wieloletniemu doświadczeniu oraz wiedzy, Komisja jest w stanie skutecznie i efektywnie realizować proces akredytacji. Ich zaangażowanie w tworzenie całego systemu zarządzania jakością sprawia, że wszystkie uczelnie w Polsce spełniają określone standardy, są innowacyjne i oddziałują społecznie nie tylko na swoich interesariuszy wewnętrznych, w tym na kadry zatrudnione na uczelni, studentów ich rodziny, ale również na szeroko rozumiane otoczenie społeczne i gospodarcze.

Cele ankiety:

Wnioski z badań:

1.	Polska Komisja Akredytacyjna (PKA) jest profesjonalną, niezależną, obiektywną i etyczną instytucją, której celem jest zapewnienie jakości kształcenia na uczelniach. Działania PKA mają pozytywny wpływ na rozwój systemu szkolnictwa wyższego w Polsce i przyczyniają się do zwiększenia jakości kształcenia na całym obszarze szkolnictwa wyższego.
2.	Oceny dokonywane przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) są zasadniczo pozytywnie postrzegane przez reprezentantów uczelni, którzy uważają ją za obiektywną i oddającą faktyczny stan kształcenia na ocenianym kierunku. Ocena ta pozwala na poznanie mocnych stron kierunku oraz na zidentyfikowanie kroków niezbędnych do dalszego zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia.
3.	Z przeprowadzonych badań wynika, że proces oceny programowej jest skuteczny dzięki zaangażowaniu profesjonalnych osób we wszystkich etapach tego procesu. Badania wykazały, że począwszy od pracowników biura PKA, przez zespoły oceniające, aż po oceniane uczelnie, każdy element procesu odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu wysokiej jakości oceny programowej.
4.	Oceny dokonywane przez PKA są postrzegane raczej jako obowiązek uczelni, ale nie są traktowane jako elementy strategii marketingowej uczelni – ani dla indosariuszy zewnętrznych ani wewnętrznych.
5.	Niezależnie od formy wizytacji na jej sukces w największym stopniu wpływają: nastawienie uczestników do procesu oceny, sposób kierowania pracą zespołu oceniającego przez jego przewodniczącego, zaangażowanie uczestników, a także rozumienie przez nich celu procesu i oceny.

Od kwietnia do grudnia 2022 r. przeprowadzono badanie służące doskonaleniu procedury zdalnej oceny programowej. Wzięły w nim udział 564 osoby reprezentujące obie strony procesu oceny programowej, a zebrane odpowiedzi pozwoliły na sformułowanie wniosków, które zawarto w publikacji.

Więcej informacji na temat przeprowadzonego badania:

Wnioski o pozwolenie na utworzenie studiów

Tabela 9. Liczba ocenionych wniosków w 2022 roku. Źródło: Opracowanie własne BPKA

Wnioski zaopiniowane pozytywnie	Wnioski zaopiniowane pozytywnie z zaleceniami	Wnioski zaopiniowane negatywnie
116	116	179

W 2022 r. Prezydium PKA zaopiniowało 411 wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Najwięcej z nich było procedowanych przez I zespół nauk społecznych – 144 (35%), II zespół nauk społecznych – 86 (20,9%) oraz zespół nauk medycznych i nauk o zdrowiu – 84 (20,4%), najmniej – 1 (0,2%) – przez zespół nauk rolniczych. W 116 (28,2%) przypadkach opinia była pozytywna, w 116 (28,2%) – pozytywna z zaleceniami, a w 179 (43,6%) – negatywna. Najwięcej opinii pozytywnych wydano w odniesieniu do wniosków procedowanych przez I zespół nauk społecznych – 69 (47,9%), najmniej zaś – 0 (0%) – w odniesieniu do wniosków procedowanych przez zespół nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych i zespół sztuki.

Najwięcej opinii pozytywnych z zaleceniami dotyczyło wniosków procedowanych przez I zespół nauk społecznych – 30 (20,8%), najmniej – 0 (0%) – wniosków procedowanych przez zespół nauk ścisłych i przyrodniczych i zespół nauk rolniczych. Najwięcej opinii negatywnych sformułowano wreszcie w odniesieniu do wniosków procedowanych przez zespół nauk medycznych i nauk o zdrowiu – 49 (58,3%), a najmniej – 0 (0%) – w odniesieniu do wniosków procedowanych przez zespół nauk rolniczych. Największy odsetek opinii negatywnych (ponad połowę wszystkich opinii) odnotowano przy tym w grupie wniosków procedowanych przez zespół nauk humanistycznych i nauk teologicznych – 65,2%, zespół nauk medycznych i nauk o zdrowiu – 58,3%, zespół nauk ścisłych i przyrodniczych – 54,5% oraz II zespół nauk społecznych – 53,5%. Wyniki postępowań opiniodawczych w sprawie wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów w 2022 r. przedstawia tabela nr 10:

Tabela 10. Struktura zaopiniowanych wniosków w 2022 roku. Źródło: Opracowanie własne BPKA

	Zaopiniowane pozytywnie	Zaopiniowane pozytywnie z zaleceniami	Zaopiniowane negatywnie	Razem
Zespół nauk humanistycznych i nauk teologicznych	0	8	15	23
Zespół nauk inżynieryjno- technicznych	12	14	9	35
Zespół nauk medycznych i nauk o zdrowiu	13	22	49	84
Zespół nauk ściślych i przyrodniczych	5	0	6	11
Zespół nauk rolniczych	1	0	0	1
I zespół nauk społecznych	69	30	45	144
II zespół nauk społecznych	12	28	46	86
Zespół sztuki	0	8	2	10
Zespół kształcenia nauczycieli	4	6	7	17
Razem	116	116	179	411

Wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy

W 2022 r. Prezydium PKA rozpoznało 128 wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy: 105 z nich (82%) dotyczyło uchwał wyrażających opinię Prezydium PKA w sprawie wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, a 23 (18%) – uchwał w sprawie ocen programowych kierunków. Ogółem w 92 przypadkach (72%) pierwotna uchwała została utrzymana w mocy (innymi słowy: wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy oddalono), a w 36 (28%) – zmieniona (co było tożsame z uwzględnieniem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

Spośród tych 92 przypadków, w których pierwotną uchwałę utrzymano w mocy, 74 (80,4%) dotyczyło postępowań w sprawie wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, a 18 (19,6%) – postępowań oceniających. Z kolei spośród 36 przypadków, w których pierwotną uchwałę zmieniono, aż 31 (86,1%) dotyczyło postępowań w sprawie wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, a 5 (13,9%) – postępowań oceniających. Liczbę postępowań odwoławczych w 2022 roku i ich wyniki z podziałem na oceny i wnioski przedstawia tabela nr 11:

Tabela 11. Struktura postępowań odwoławczych w 2022 roku. Źródło: Opracowanie własne BPKA

	Postępowania odwoławcze w sprawie ocen programowych:		Postępowania odwoławcze w sprawie wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów:	
	utrzymano w mocy	uwzględniono	utrzymano w mocy	uwzględniono
SUMA	18	5	74	31

Rada Programowa PKA

Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej – prof. dr hab. Stanisław Wrzosek, działając na podstawie § 7 ust. 3 pkt. 19 Statutu PKA, z dnia 4 marca 2022 r. powołał Radę Programową PKA w następującym składzie:

Do zadań Rady Programowej należy wsparcie operacyjne realizacji zadań PKA wynikających z jej publicznego statusu w zakresie:

- pozyskiwania informacji obiektywnych dotyczących skuteczności podejmowanych działań na rzecz realizacji misji PKA i służących analizie możliwości doskonalenia metod działania w oparciu o udokumentowane wyniki badań;
- wskazywania trendów, identyfikacji i upowszechniania dobrych praktyk, a także pokazywania utrwalonych nieprawidłowości, trudności organizacyjnych i interpretacyjnych mających służyć formułowaniu diagnoz, wniosków, rekomendacji i stanowisk odnoszących się do zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w aspekcie instytucjonalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

W dniu 22 marca 2022 roku odbyło się inauguracyjne posiedzenie Rady Programowej, podczas którego omówiono m.in. szczegółowy zakres działania i plan pracy Rady w perspektywie krótko- i długookresowej.

Działalność analityczno-badawcza

Zgodnie z przyjętym Systemem zarządzania jakością Polskiej Komisji Akredytacyjnej, który stanowi załącznik do zarządzenia nr 1/2022 Przewodniczącego PKA z dnia 24 maja 2022 roku Polska Komisja Akredytacyjna monitoruje i dokonuje na bieżąco pomiarów skuteczności wszystkich procesów w odniesieniu do realizowanej polityki, celów oraz stawianych im wymagań ilościowych lub jakościowych (m.in. w przepisach powszechnie obowiązujących oraz wewnętrznych).

W pomiarach wykorzystywane są:

mechanizm zewnętrznych informacji zwrotnych:

- badania ankietowe kierowane do uczelni,
- cykliczne przeglądy zewnętrzne działalności Polskiej Komisji Akredytacyjnej, dokonywane przez instytucje krajowe i międzynarodowe,

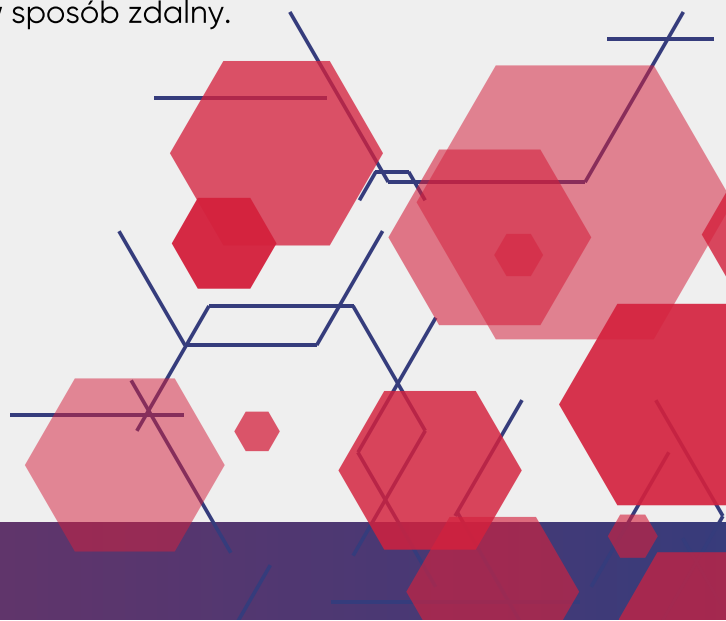
mechanizm wewnętrznych informacji zwrotnych:

- badanie opinii członków i ekspertów Polskiej Komisji Akredytacyjnej w szczególności nt. problemów jakościowych oraz potrzeb rozwojowych, szkoleniowych i innych,
- wyniki bieżącej i cyklicznej oceny członków i ekspertów Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- przeglądy systemu zarządzania,
- cykliczna samoocena działań Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Ocena wizytacji przeprowadzanych w formie zdalnej z perspektywy uczelni oraz zespołów oceniających Polskiej Komisji Akredytacyjnej – II edycja

W związku z pro jakościowym podejściem Komisji do podejmowanych przez nią działań, zachowując profesjonalizm podczas wywiązywania się ze swych zadań ustawowych, przestrzegając zasady jawności i zasad etycznych, dbając o przejrzystość stosowanych procedur i precyzję argumentacji oraz szanując tradycje akademickie, Komisja podjęła działania zmierzające do ewaluacji zdalnego sposobu przeprowadzania wizytacji. Pierwsze badanie służące doskonaleniu tego trybu procedowania, w tym wypracowaniu rekomendacji na przyszłość, odbyło się na przełomie lutego i marca 2021 roku i miało na celu zweryfikowanie opinii wszystkich interesariuszy biorących udział w ocenie programowej.

Z uwagi na sytuację epidemiczną i potwierdzoną skuteczność procedury wizytacji zdalnych Komisja od początku roku akademickiego 2021/2022 kontynuowała realizację swoich zadań w sposób zdalny.

Jednocześnie podjęto decyzję o dalszym prowadzeniu badań dotyczących efektywności, skuteczności procedury zdalnej oceny programowej. Druga edycja badania została przeprowadzona w okresie od 3 stycznia 2021 r. do 31 stycznia 2021 r. Łącznie wzięło w nim udział ponad 560 respondentów zarówno z grona przedstawicieli uczelni, które były wizytowane zdalnie w okresie od marca do grudnia 2021 r., jak i członków zespołów oceniających biorących udział w tak realizowanej procedurze. Wyniki badań opracowano i opublikowano we wrześniu 2022 r.

Analiza wyników pierwszej jak i drugiej edycji badania wskazała, że przeprowadzenie wizytacji przy pomocy narzędzi pracy zdalnej (MS Teams/MS SharePoint) umożliwia dokonanie oceny programowej w odniesieniu do wszystkich szczegółowych kryteriów oceny.

Ponadto badanie potwierdziło, że procedura spełnia wszystkie europejskie zasady, normy i standardy, co sprawia, że proces oceny programowej jest sprawiedliwy, miarodajny i jednakowy dla wszystkich uczestników procesu. Innym kluczowym wnioskiem z przeprowadzonych badań jest ogólne spostrzeżenie, że po ustaniu pandemii i związanych z nią ograniczeń, nie jest oczekiwany powrót do sposobu prowadzenia wizytacji w taki sam sposób, w jaki przebiegała ona przed pandemią (w trybie stacjonarnym), gdyż część elementów zaprojektowanych i wdrożonych w warunkach pracy zdalnej w zdecydowany sposób usprawniła przebieg postępowania oceniającego.

Działalność szkoleniowa

W trosce o najwyższą jakość realizacji ustawowych zadań Polska Komisja Akredytacyjna zaplanowała w 2022 roku szkolenia w formie webinarów dedykowane zarówno dla członków i ekspertów PKA, jak i dla przedstawicieli uczelni. Podczas posiedzenia plenarnego Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniu XXX przeprowadzono warsztaty szkoleniowe dla członków i ekspertów Komisji. Tematem szkolenia były zasady konstruowania raportów z przeprowadzonych ocen programowych. Webinaria skierowane do przedstawicieli uczelni (przeprowadzone w marcu, październiku i grudniu 2022 roku) dotyczyły zasad postępowania w sprawie oceny programowej.

Po zakończeniu poszczególnych webinarów ich uczestnicy byli proszeni o wypełnienie ankiet ewaluacyjnych. Uczestnicy bardzo dobrze ocenili przeprowadzone seminaria. Analiza ich wyników wskazuje, że za największe zalety szkoleń respondenci uznali przygotowanie merytoryczne oraz doświadczenie prowadzącej – dr hab. Marii Próchnickiej, kompleksową prezentację procedury oceny programowej, a także ilustrowanie omawianych problemów licznymi przykładami. Doceniali również stronę organizacyjną webinarów, w tym brak problemów technicznych oraz pełną i zrozumiałą informację o spotkaniu. Łącznie w 2022 roku przeszkolono około 1000 przedstawicieli uczelni.

W ramach prowadzonej działalności szkoleniowej, a także jako przejaw współpracy ze wszystkimi interesariuszami Komisji, PKA zorganizowało przy udziale Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie kolejną edycję Forum Jakości – seminarium, które na stałe wpisało się w kalendarz działań Polskiej Komisji Akredytacyjnej i stanowi jedno z kluczowych wydarzeń dla całego środowiska akademickiego.

W związku z trwającym w Komisji rokiem jubileuszowym, XI Forum Jakości odbyło się pod hasłem *Ewolucja systemu zapewniania jakości kształcenia – wyzwania na przyszłość*. Seminarium zrealizowane w dniu 27 października 2022 roku zgromadziło około 250 osób – reprezentantów wszystkich grup interesariuszy procesu kształcenia w Polsce. Więcej o Forum Jakości w dalszej części publikacji.

Wykaz szkoleń i webinarium organizowanych w 2022 roku przedstawia tabela nr 12:

Tabela 12. Wykaz szkoleń i webinarium organizowanych w 2022 roku

Nazwa formy doskonalenia	Tytuł	Termin
Posiedzenie Plenarne Polskiej Komisji Akredytacyjnej, połączone z warsztatami szkoleniowymi dla członków i ekspertów PKA	-	luty
Webinarium PKA dla uczelni dotyczące zasad postępowania w sprawie oceny programowej z wykorzystaniem narzędzi zdalnych	Postępowanie w sprawie oceny programowej	marzec
Webinarium PKA dla uczelni dotyczące zasad postępowania w sprawie oceny programowej	Postępowanie w sprawie oceny programowej	październik
Seminarium / Forum Jakości	<i>Ewolucja systemu zapewniania jakości kształcenia – wyzwania na przyszłość</i>	październik
Webinarium PKA dla uczelni dotyczące zasad postępowania w sprawie oceny programowej	Postępowanie w sprawie oceny programowej	grudzień

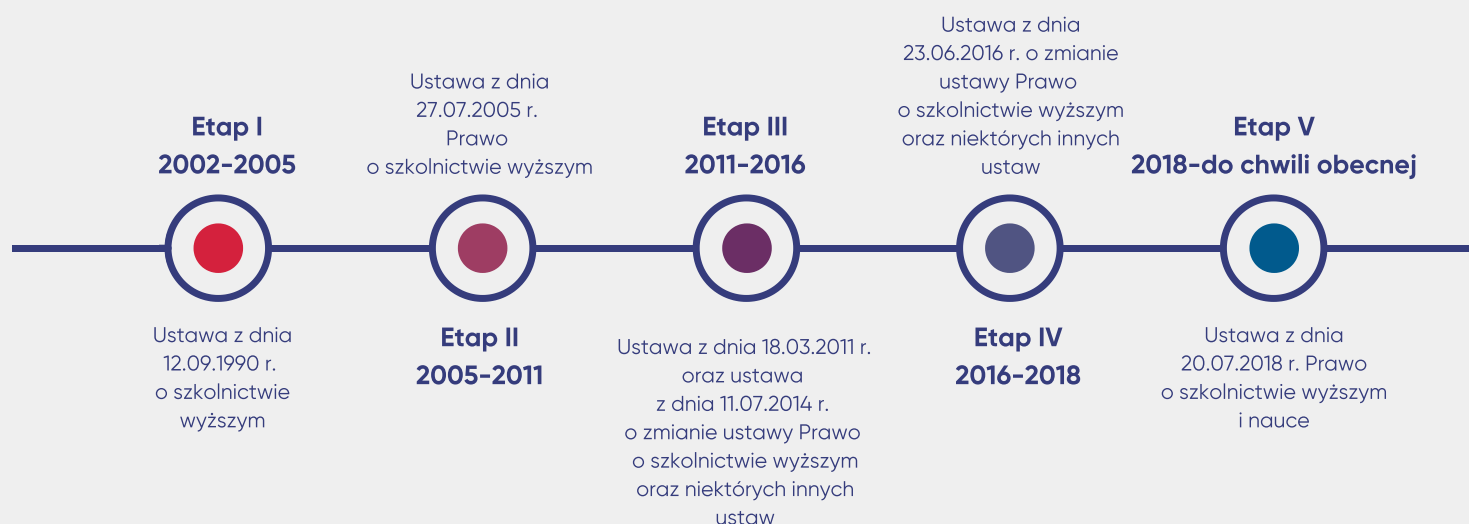
20 lat Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Jubileusz 20-lecia PKA

Polska Komisja Akredytacyjna (PKA) została powołana jako Państwowa Komisja Akredytacyjna 1 stycznia 2002 r. na podstawie art. 38 ust. 1 – znowelizowanej 20 lipca 2001 r. – ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.).

Polska Komisja Akredytacyjna z chwilą utworzenia, objęła swą działalnością wszystkie uczelnie publiczne i niepubliczne, zarówno utworzone na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych, jak i działające na podstawie ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym.

Dokonując historycznej analizy dotychczasowej działalności PKA, można wyodrębnić 5 etapów jej funkcjonowania, uwarunkowanych przede wszystkim zmianami przepisów regulujących sferę szkolnictwa wyższego w Polsce. Kolejne nowelizacje aktów prawnych ugruntowywały pozycję PKA w systemie szkolnictwa wyższego, poprzez określenie jej kompetencji i zadań na miarę potrzeb ewolucyjnych tego systemu, a tym samym systemu zapewniania jakości kształcenia w Polsce. W kolejnych etapach przeobrażeniom podlegała również struktura organizacyjno-funkcjonalna PKA, jednakże proces ten odbywał się z poszanowaniem integralności celów wyrażonych w misji jednostki.

KADENCJE PKA

I KADENCJA (2002-2004)

61 posiedzeń Prezydium

Przewodniczący
prof. dr hab. Andrzej Jamiołkowski

II KADENCJA (2005-2007)

61 posiedzeń Prezydium

Przewodniczący
prof. dr hab. Zbigniew Marciniak

III KADENCJA (2008-2011)

71 posiedzeń Prezydium

Przewodniczący
prof. dr hab. Marek Rocki

IV KADENCJA (2012-2015)

69 posiedzeń Prezydium

Przewodniczący
prof. dr hab. Marek Rocki

V KADENCJA (2016-2019)

79 posiedzeń Prezydium

Przewodniczący
prof. dr hab. Krzysztof Diks

VI KADENCJA (2020-2023)

71 posiedzeń Prezydium
(do 31.12.2022 r.)

Przewodniczący (do 24.06.2021 r.)
prof. dr hab. Krzysztof Diks

Przewodniczący (od 25.06.2021 r.)
prof. dr hab. Stanisław Wrzosek

Na potrzeby obchodów 20-lecia PKA została przygotowana okazjonalna identyfikacja wizualna. By podkreślić 20-letnie doświadczenie instytucji opracowano wzór nowego logotypu, zmieniono szatę graficzną strony internetowej Komisji, papieru korespondencyjnego, a także opatrzone nowym logotypem materiały promocyjne.

System identyfikacji wizualnej został stworzony po to, aby budować silny, rozpoznawalny i pozytywnie postrzegany wizerunek Komisji, a w perspektywie poprzez odwołanie się do dwudziestoletniego doświadczenia w sektorze szkolnictwa wyższego promować markę najwyższej jakości jaką gwarantuje PKA.

Logotyp i sygnet podstawowy

Logotyp i sygnet międzynarodowy

20 wywiadów na 20-lecie PKA

Projekt realizowany przez Polską Komisję Akredytacyjną pod nazwą „20 wywiadów na 20-lecie PKA” zakładał przeprowadzenie cyklu rozmów na tematy związane z działalnością Komisji.

Impulsem do jego realizacji była chęć omówienia różnych aspektów działalności Komisji słowami doświadczonych ekspertów w dziedzinie szkolnictwa wyższego, pragmatyków, którzy współpracują lub współpracowali z Komisją.

Faktem jest, że w trakcie minionych 20 lat nad ukształtowaniem i ugruntowaniem pozycji Komisji jako eksperckiego gremium, a także nad kompleksowym opracowaniem każdego z wdrożonych rozwiązań, czuwało i stale czuwa grono zaangażowanych osób, które dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem, przyczyniały się do realizacji misji PKA jako profesjonalnej i niezależnej agencji akredytacyjnej działającej na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym w Polsce. Przy realizacji tego projektu Komisji przyświecał cel, by głosem tych osób przybliżyć historię oraz kluczowe aspekty działalności PKA wszystkim jej interesariuszom oraz partnerom.

20 wywiadów
na
20-lecie PKA

20
PKA

Tabela 13. Wykaz rozmów przeprowadzonych w ramach cyklu „20 wywiadów na 20-lecie PKA”

Lp.	Tytuł	Rozmówca
1.	Wnioski o wyrażenie opinii w sprawie pozwolenia na utworzenie studiów na przestrzeni lat (w ujęciu proceduralnym)	Dr hab. Maria Próchnicka
2.	Kryteria i standardy oceny jakości kształcenia na przestrzeni lat	Prof. dr hab. Danuta Strahl
3.	Rola dobrych praktyk, wyróżnień i certyfikatów w poprawie jakości kształcenia oraz budowaniu marki uczelni	Prof. dr hab. Marek Rocki
4.	Refleksje na temat zmieniającej się roli Polskiej Komisji Akredytacyjnej w zewnętrznym systemie zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym w Polsce	Dr hab. Mieczysław Socha
5.	Dydaktyka i nauka - dualizm życia uniwersyteckiego?	Prof. dr hab. Zbigniew Marciniak
6.	Autonomia uczelni szansą na ich rozwój?	Prof. dr hab. Ewa Chmielecka
7.	Umiędzynarodowienie procesu kształcenia i oceny jego jakości	Prof. dr hab. Łukasz Sułkowski
8.	Liczebna przewaga profilu ogólnoakademickiego nad profilem praktycznym – przyczyny, skutki i przyszłość	Dr hab. Dariusz Surowik
9.	W jaki sposób Polska Komisja Akredytacyjna poprzez swoje działania wpłynęła na zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia na uczelniach?	Prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk
10.	Rola i przyszłość uczelni niepublicznych w systemie szkolnictwa wyższego	Prof. dr hab. Andrzej Koźmiński dr Maria Tomaszewska

Lp.	Tytuł	Rozmówca
11.	Zmiany w szkolnictwie wyższym 2002–2022 – jak zmieniał się system szkolnictwa wyższego w Polsce?	Marcin Czaja
12.	20 lat zapewniania jakości kształcenia w Polsce (perspektywa PKA)	Ks. dr hab. Tadeusz Stanisławski
13.	Rola PKA w systemie szkolnictwa wyższego w perspektywie kreowania prawa i polityki edukacyjnej państwa	Dr Tomasz Kocoł
14.	Rola poszczególnych grup interesariuszy w rozwoju PKA	Dr Artur Stefański
15.	Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej – zadania, obowiązki i misja	Artur Gawryszewski
16.	Polska Komisja Akredytacyjna w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego	dr hab. Ariadna Strugielska, dr hab. Jakub Brdulak, dr hab. inż. Janusz Uriasz
17.	Znaczenie PKA dla kandydatów na studia, studentów i absolwentów	Mateusz Grochowski
18.	Wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na uczelnie oraz uczelni na otoczenie – możliwe kierunki rozwoju	Dominik Postaremczak
19.	Rola poszczególnych grup interesariuszy w rozwoju PKA	Paweł Adamiec
20.	Rola zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w wieloaspektowym rozwoju państwa	Marcin Wojtkowiak

Gala 20-lecia PKA

Komisja w dniu 26 października 2022 roku zorganizowała uroczystą Galę 20-lecia PKA. Wydarzenie odbyło się w budynku dawnej Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego. Galę otworzył Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej – prof. dr hab. Stanisław Wrzosek, który w swoim wystąpieniu odniósł się do 20-letniego dorobku Komisji oraz roli PKA w sektorze szkolnictwa wyższego. Wśród zaproszonych gości obecny był dr hab. Przemysław Czarnek – Minister Edukacji i Nauki, który podkreślił zaangażowanie oraz konsekwencję w działaniu Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Minister złożył podziękowania Polskiej Komisji Akredytacyjnej za zasługi na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego, doskonalenia jakości kształcenia i podejmowanie działań zwiększających konkurencyjność polskich uczelni. Zebranych gości w murach Uniwersytetu Warszawskiego – w imieniu Jego Magnificencji Rektora – powitała prof. dr hab. Ewa Krogulec – Prorektor UW ds. rozwoju, która w swojej wypowiedzi odniosła się do szczególnej roli PKA w systemie zapewniania jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym, jednocześnie podkreślając istotę relacji Komisji z uczelniami.

Podczas Gali wręczono wyróżnienia kierownictwu Komisji poprzednich kadencji, a także zasłużonym i długoletnim członkom Komisji, jej ekspertom zewnętrznym oraz pracownikom Biura PKA.

W związku z jubileuszem 20-lecia Przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyznał wyróżnienia i wręczył medale, będące wyrazem uznania za długoletnią oraz niezwykle owocną pracę na rzecz Komisji, a także za zaangażowanie w liczne działania, których celem jest zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia, a także budowanie kultury jakości na polskich uczelniach.

Wykład inauguracyjny uroczystości zatytułowany *Jakość a etyka* wygłosił ks. prof. dr hab. Tomasz Barankiewicz – Kierownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Galę 20-lecia PKA recitałem uświetnił dr Marcin Jabłoński – absolwent Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie akordeonu prof. dra hab. Joachima Pichury i dra hab. Piotra Chołółowicza.

Wydarzenie stało się wyjątkową okazją do zgromadzenia członków i ekspertów oraz współpracowników PKA, którzy byli związani z Komisją na przestrzeni 20 lat jej funkcjonowania. W gronie zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele byłego kierownictwa Komisji. Dało to niecodzienną możliwość organizacji debaty pt. *Polska Komisja Akredytacyjna w systemie szkolnictwa wyższego w Polsce w perspektywie dwudziestolecia działalności (2002–2022)*, do udziału w której zaproszeni zostali przewodniczący Komisji poprzednich kadencji.

Deбата stworzyła wyjątkową możliwość podjęcia rozmów i wymiany cennych doświadczeń wynikających z kierowania Komisją, z uwzględnieniem tła historycznego i prawnego charakterystycznego dla kolejnych etapów w rozwoju Komisji. W debacie wzięli udział: dr hab. Andrzej Jamiołkowski – Przewodniczący PKA I kadencji, prof. dr hab. Zbigniew Marciniak – Przewodniczący PKA II kadencji, prof. dr hab. Marek Rocki – Przewodniczący PKA III i IV kadencji oraz – w roli moderatora debaty – prof. dr hab. Stanisław Wrzosek – Przewodniczący PKA VI kadencji.

Gali 20-lecia Polskiej Komisji Akredytacyjnej towarzyszyła wystawa prezentująca twórczość artystów z grona członków i ekspertów PKA. Zaproszeni goście mogli zapoznać się z dziełami autorstwa prof. dr. hab. Andrzeja Banachowicza, dr. hab. Tadeusza Boruty, Barbary Jury, prof. dr hab. Pauliny Komorowskiej-Birger, prof. dr. hab. Adama Romaniuka, prof. dr hab. Janiny Rudnickiej, prof. dr. hab. Andrzeja Sapii oraz prof. dr hab. Urszuli Ślusarczyk.

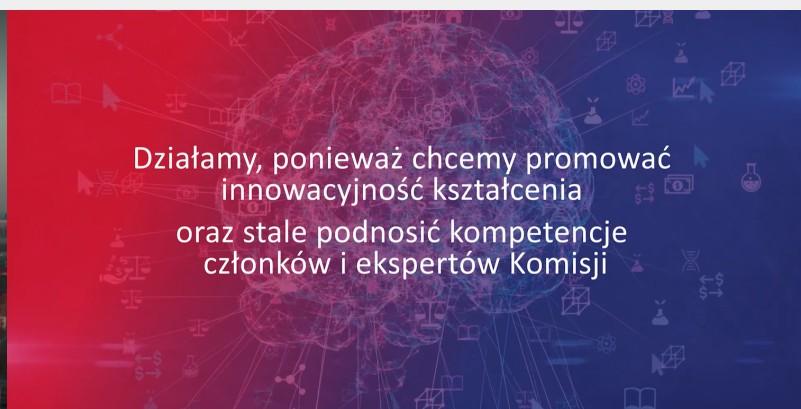
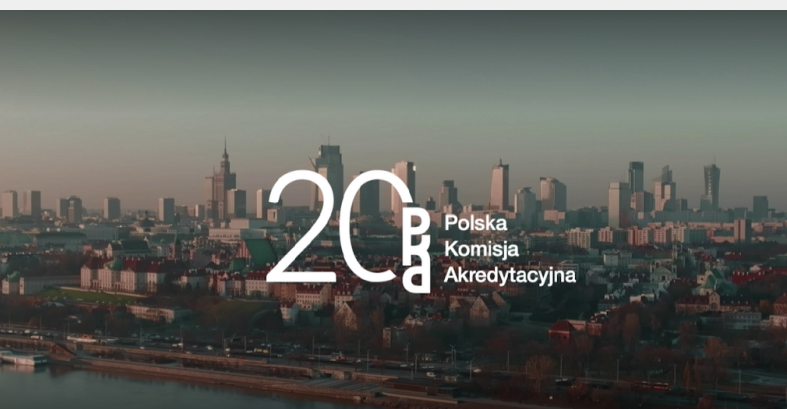
PKA w filmowym kadrze

Jubileusz 20-lecia Polskiej Komisji Akredytacyjnej stworzył okazję do przygotowania filmu prezentującego kluczowe informacje dotyczące działalności PKA, w tym misji oraz wartości, którymi Komisja kieruje się w swoich pracach. W filmie przedstawione zostały także realizowane zadania i efekty podejmowanych działań. Pierwsza projekcja filmu odbyła się podczas uroczystej Gali 20-lecia Komisji. Film jest dostępny na stronie internetowej Komisji.

20 lat działalności PKA

Kadry z filmu:

Współpraca krajowa i zagraniczna

Forum Jakości jest przykładem współpracy, która prowadzi do sformułowania wartościowych opinii oraz wniosków na temat perspektyw i rozwoju systemu zapewniania jakości kształcenia w Polsce. To flagowa inicjatywa stanowiąca szerokie forum dyskusyjne w sprawach związanych z jakością kształcenia w szkołach wyższych. Organizowana jest przy udziale interesariuszy i jednocześnie z myślą o nich – poza członkami i ekspertami PKA oraz osobami ściśle współpracującymi z Komisją – są to przedstawiciele: instytucji, organizacji oraz środowisk eksperckich (takich jak: Ministerstwo Edukacji i Nauki, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, środowiskowe komisje akredytacyjne, Konferencje Rektorów, uczelnie, Parlament Studentów RP, Krajowa Reprezentacja Doktorantów i inne), reprezentanci organizacji pracodawców, a także innych, towarzyszących sektorów, które na co dzień funkcjonują w systemie szkolnictwa wyższego oraz pracują na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

XI edycja Forum Jakości została zorganizowana w dniu 27 października 2022 roku pt. *Ewolucja systemu zapewniania jakości kształcenia – wyzwania na przyszłość*. Wydarzenie odbyło się w sali audytoryjnej Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie i zgromadziło około 250 uczestników z całej Polski.

Idea Forum Jakości jako seminarium stanowiącego szeroką platformę dyskusji w sprawach związanych z jakością kształcenia w szkołach wyższych zrodziła się w 2005 roku i na stałe wpisała w harmonogram prac PKA.

Komisja, dążąc do budowania kultury jakości, dokonała wszelkich starań, by tegoroczne Forum, odznaczające się – jak każde wydarzenie z tego cyklu – wysokim poziomem merytorycznym, stało się przyczynkiem do wielowymiarowej refleksji nad rozwojem systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. Debaty przeprowadzone w ramach paneli dyskusyjnych pozwoliły na sformułowanie wniosków stanowiących odpowiedź na wyzwania stojące przed systemem akredytacyjnym, a wynikające z dynamicznych zmian w szkolnictwie wyższym oraz jego otoczeniu zewnętrznym.

Należy podkreślić, że Forum Jakości organizowane przez Polską Komisję Akredytacyjną jest cyklicznym seminarium, które na przestrzeni kilkunastu lat stało się synonimem profesjonalizmu i merytorycznej debaty oraz znakiem partnerskiej współpracy Komisji ze środowiskiem akademickim. W programie tegorocznego seminarium przewidziano cztery główne panele dyskusyjne oraz dwie główne debaty. Pierwsza z nich, zatytułowana Zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia – deklarowane cele i intencje a rzeczywistość, poświęcona została z jednej strony jakości szkolnictwa wyższego w strategii i polityce państwa oraz oczekiwaniom interesariuszy wobec wewnętrznych i zewnętrznych systemów zapewniania jakości kształcenia, a z drugiej – nowym trendom w ocenie jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym, w tym ocenie jakości kształcenia w trybie zdalnym.

W ramach tej debaty przeprowadzono dwa panele dyskusyjne: pierwszy – Cele

strategiczne Ministerstwa Edukacji i Nauki w zakresie zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym – moderowany przez prof. dra hab. Adama Budnikowskiego oraz prof. dra hab. Zbigniewa Marciniaka oraz drugi zatytułowany Dokąd zmierza zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia? Szanse, wyzwania, bariery, wizje, marzenia – moderowany przez dr hab. Marię Próchnicką oraz dra hab. Mieczysława Sochę.

Druga debata, nosząca tytuł Wyzwania dla systemu akredytacyjnego w kontekście dynamicznych zmian w szkolnictwie wyższym, skoncentrowała się na umiędzynarodowieniu kształcenia jako czynnika zwiększającym konkurencyjność uczelni na polskim i międzynarodowym rynku edukacyjnym,

a także na wpływie kryteriów kwalifikacyjna studia oraz dynamicznego wzrostu liczby nowych kierunków studiów na jakość kształcenia (ze szczególnym uwzględnieniem kierunków lekarskich).

W jej ramach przeprowadzono panele dyskusyjne zatytułowane: Jakość kształcenia – wyznacznikiem konkurencyjności uczelni na polskim i globalnym rynku edukacyjnym – moderowany przez prof. dra hab. Michała Zasadę i Pana Mateusza Grochowskiego – Przewodniczącego PSRP oraz Zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia w sytuacji utrzymującego się dynamicznego wzrostu liczby nowych kierunków studiów tworzonych i prowadzonych przez uczelnie moderowany przez dra hab. Stanisława Mocka oraz dra hab. Dariusza Surowika.

Program
Forum Jakości 2022

Biogramy uczestników
Forum Jakości 2022

FORUM JAKOŚCI 2022

Ewolucja systemu zapewniania jakości kształcenia – wyzwania na przyszłość

Warszawa, 27 października 2022 r.

Komisja podejmuje inicjatywy również na arenie międzynarodowej, aktywnie współdziałając z innymi komisjami akredytacyjnymi oraz grupującymi je organizacjami międzynarodowymi przy realizacji procesu bolońskiego oraz budowie europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego.

Przepis §1 ust. 4 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej stanowi, że nie rzadziej niż co 5 lat działalność Komisji podlega zewnętrznemu przeglądowi, zgodnie z zasadami funkcjonowania agencji akredytacyjnych w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

W związku z przygotowaniem Polskiej Komisji Akredytacyjnej do oceny zewnętrznej przez European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) w 2022 roku opracowano projekt raportu samooceny (The self-assessment report of ENQA Targeted Reviews), który Komisja przekazała najpierw do otwartych konsultacji, a następnie ENQA. Celem strategicznym przeglądu jest odnowienie statusu pełnego członka ENQA oraz wpisu do rejestru agencji akredytacyjnych European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR).

Biuro PKA

Zakresy obowiązków pracowników są dostosowane do zadań Biura oraz organizacji i funkcji Komisji, w związku z czym każda zmiana kompetencji Komisji powoduje konieczność zmian zakresów obowiązków pracowników Biura. Do zadań Biura należy w szczególności:

- prowadzenie dokumentacji spraw skierowanych do Komisji;
- organizowanie i protokołowanie posiedzeń plenarnych, Prezydium Komisji, Zespołów działających w ramach obszarów kształcenia, zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, zespołu odwoławczego, zespołu ds. etyki, zespołu ds. monitorowania skarg i wniosków, zespołów roboczych, a także udział w tych posiedzeniach i prowadzenie dokumentacji związanej z realizacją ustaleń, które zostały podczas nich podjęte; – zapewnianie warunków organizacyjnych przeprowadzania wizytacji i dokonywania przez Komisję ocen programowych i kompleksowych;
- prowadzenie spraw związanych ze współpracą Komisji z organizacjami międzynarodowymi oraz instytucjami, których przedmiotem działania jest ocena jakości kształcenia i akredytacja, w tym udział w pracach organów, grupach roboczych oraz realizacji projektów międzynarodowych;
- współpraca z urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, urzędami obsługującymi innych właściwych ministrów, w tym nadzorujących szkoły wyższe oraz organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze szkolnictwa wyższego;
- prowadzenie spraw związanych z powoływaniem, szkoleniem i ewaluacją ekspertów Komisji oraz organizowanie ich pracy na rzecz Komisji;
- prowadzenie baz danych niezbędnych do wykonywania przez Komisję jej ustawowych zadań, opracowywanie materiałów statystycznych oraz informacyjnych o działalności Komisji.

Pracownicy Biura odpowiadają przede wszystkim za organizację realizacji zadań pozostających w kompetencjach zespołów

dziedzinowych, zespołu do spraw kształcenia nauczycieli oraz zespołu odwoławczego.

Tabela 14. Wykaz sekretarzy zespołów dziedzinowych (stan na grudzień 2022 r.)

Zespół dziedzinowy	Sekretarz zespołu
Zespół nauk humanistycznych i nauk teologicznych	Katarzyna Nowak
Zespół nauk inżynieryjno-technicznych	Agnieszka Kozera, Aleksandra Wenderlich
Zespół nauk medycznych i nauk o zdrowiu	Jakub Koziół
Zespół nauk ścisłych i przyrodniczych	Agnieszka Socha-Woźniak
Zespół nauk rolniczych	Łukasz Łukomski
I zespół nauk społecznych	Artur Gawryszewski, Beata Filus
II zespół nauk społecznych	Hanna Chrobak-Marszał
Zespół sztuki	Michał Machura
Zespół ds. kształcenia nauczycieli	Agnieszka Socha-Woźniak
Zespół odwoławczy	Edyta Lasota-Bełżek

Pracownicy prowadzą też w formie elektronicznej bazę ocen i bazę wniosków – pozwalające na ustalenie stopnia zaawansowania danej sprawy bądź jej wyniku. Narzędziami, które umożliwiają kierownictwu Komisji i Biura bieżącą kontrolę prac zespołów, w tym monitorowanie terminowości wywiązywania się przez nie z obowiązków ustawowych, są arkusze terminów realizacji ocen i wniosków oraz internetowa baza ocen, stanowiąca dla wszystkich zainteresowanych źródło informacji o wynikach działań ewaluacyjnych Komisji.

Spis tabel i rysunków

		Strona
Tabela 1	Struktura systemu szkolnictwa wyższego w Polsce	7
Tabela 2	Dane rekrutacyjne na rok 2021/2022	9
Tabela 3	Popularność poszczególnych typów uczelni publicznych w rekrutacji 2021/2022	10
Tabela 4	Przyrost liczby studentów przyjeżdżających do Polski z zagranicy	11
Tabela 5	Różnice w procedurze postępowania oceniającego	14
Tabela 6	Liczba ocen programowych przeprowadzonych w 2022 roku	17
Tabela 7	Struktura ocen programowych przeprowadzonych w 2022 roku	18
Tabela 8	Kierunki wyróżnione certyfikatem na mocy uchwały nr 118/2023 z dnia 23 lutego 2023 r.	20
Tabela 9	Liczba ocenionych wniosków w 2022 roku	25
Tabela 10	Struktura zaopiniowanych wniosków w 2022 roku	26
Tabela 11	Struktura postępowań odwoławczych w 2022 roku	27
Tabela 12	Wykaz szkoleń i webinarów organizowanych w 2022 roku	31
Tabela 13	Wykaz rozmów przeprowadzonych w ramach cyklu „20 wywiadów na 20-lecie PKA”	36
Tabela 14	Wykaz sekretarzy zespołów dziedzinowych (stan na grudzień 2022 r.)	44
Rysunek 1	Rozkład uczelni na terenie Polski	7
Rysunek 2	Wzrost liczby kierunków w latach 2020-2022	8
Rysunek 3	Przyporządkowanie kierunków do dziedzin nauki	8
Rysunek 4	Liczba studentów z podziałem na dyscypliny	9

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
PKA
W 2022 ROKU

20^{lecie}

